

Úlohy ke cvičení – 3.12.2019

Definice 1 (Lineární zobrazení). Mějme vektorové prostory U a V nad tělesem $\mathbb{T}$. Zobrazení $f : U \rightarrow V$ je lineární pokud pro každé $x, y \in U$ a $a \in \mathbb{T}$ platí:

- $f(x + y) = f(x) + f(y)$.
- $f(ax) = af(x)$.

Definice 2 (Matice lineárního zobrazení). Mějme lineární zobrazení $f : U \rightarrow V$, $B_1 = \{x_1, \dots, x_n\}$ bázi U nad $\mathbb{T}$ a $B_2 = \{y_1, \dots, y_m\}$ bázi V nad $\mathbb{T}$. Nechť $f(x_j) = \sum_{i=1}^m a_{ij}y_i$. Potom matice ${}_{B_2}[f]_{B_1} \in \mathbb{T}^{m \times n}$ s prvky a_{ij} se nazývá matice lineárního zobrazení f vzhledem k bázím B_1, B_2 .

Úloha 1: Doplňte množinu M na bázi vektorového prostoru V .

a) $M = \{(1, 2, 0, 0)^T, (2, 1, 1, 3)^T, (0, 1, 0, 1)^T\}$, $V = \mathbb{R}^4$.

b) $M = \{-x^2, x + x^2, x^3 - 1\}$, v prostoru V reálných polynomů stupně nejvýše tři.

Úloha 2: Souřadnice vektoru u vůči uspořádané bázi $X = (v_1, v_2, v_3, v_4)$ jsou $[u]_X = (a_1, a_2, a_3, a_4)^T$. Určete souřadnice téhož vektoru u vůči bázi $Y = (v_1 + v_4, v_2 + v_3, v_4, v_2)$.

Úloha 3: Určete dimenze a báze následujících vektorových podprostorů prostoru $\mathbb{Z}_5^7$.

a) $U = \text{Span}((4, 1, 0, 3, 4, 0, 0)^T, (4, 3, 1, 0, 2, 3, 1)^T, (4, 1, 4, 0, 3, 2, 4)^T, (2, 4, 1, 4, 4, 3, 1)^T, (0, 4, 3, 2, 2, 4, 3)^T)$.

b) $V = \{(x_1, \dots, x_7)^T \in \mathbb{Z}_5^7 : x_1 + 3x_2 + x_3 + 2x_4 + 3x_5 + x_6 + 2x_7 = 0, 3x_1 + 4x_2 + 3x_3 + x_4 + 4x_5 + 2x_6 + 4x_7 = 0, 2x_1 + x_2 + 4x_3 + 4x_5 + 2x_7 = 0\}$.

Úloha 4: Rozhodněte, zdali prostory U a V z minulého příkladu jsou v inkluzi a pokud ano, nalezněte takovou bázi většího z nich, aby rozšiřovala bázi menšího.

Úloha 5: Určete matice následujících lineárních zobrazení v rovině ($\mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$) vůči kanonické bázi K .

a) osová souměrnost podle osy 1. a 3. kvadrantu.

b) otočení o úhel α kolem počátku proti směru hodinových ručiček (první osa je vodorovná, druhá svislá).

c) projekce na první souřadnici $p_1 : (x, y) \rightarrow (x, 0)$.

Úloha 6: Nalezněte matici zobrazení $f : \mathbb{Z}_5^3 \rightarrow \mathbb{Z}_5^3$ vůči kanonické bázi K (shodná báze v obou prostorech). O zobrazení f je známo, že převádí vektory $u_1 = (2, 4, 1)^T$, $u_2 = (2, 3, 4)^T$ a $u_3 = (3, 0, 1)^T$ na vektory $f(u_1) = (2, 1, 2)^T$, $f(u_2) = (0, 4, 1)^T$ a $f(u_3) = (4, 4, 1)^T$.